

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hóra . . . 240 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hóra . . . 280 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, augusztus 11.

Nyolc heves francia támadás hiusult meg.

(Visszavert orosz támadások.)

Berlin, augusztus 10. (Hivatalos.)

A nagy tőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Ancre patak és a Somme között a tüzérségi harc nagy erővel tovább folyik. Bazentin le Petifnél az angolok támadási szándékait tüzelésünkkel nem engedjük érvényesülni. Augusztus nyolcadika óta kezeinkre jutott sebesületlen angolok száma tizenhárom tisztre és ötszáz főnyi légénységre emelkedett. Maurepas és a Somme között este és az éj folyamán nyolc heves francia támadás hiusult meg. A Maas jobb oldalán kisebb kézigránát harcoktól eltekintve, más gyalogsági tevékenységet nem jelentettek. Légi harcban és védőtűzünkkel Bapaumetól délre két ellenséges repülőgépet, Lillétől délre Lensnél és Saarburgnál (Lotharingiában) pedig egy-egy repülőgépet lőttünk le.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértábornagy hadseregparancsnok harcvonala:

Smorgontól délre élénk tüzérségi és járőrtevékenység volt. A Stumien mentén, Dubyce mellett, a Stochod mentén, Lubiszow—Bereyce mellett, Smolary—Zaretsche mellett és Witonie mellett, többszörös orosz támadást veresen visszavertünk. Zaretschenél ellentámadásokkal két tisztet és háromszáznegyven főnyi légénységet fogtunk el. Kiseb ellenséges osztagok vállalkozásai és egy meglepetésszerű támadás Kovel-től északra a Stochod hajlásban, eredménytelenek maradtak. Zaloszetől délre ma reggel új harcok fejlődtek ki.

Károly Ferenc József főherceg atábornagy harcvonala:

Welezniownál és ettől délnyugatra, részben rögtöni ellentámadással, visszavertünk egy orosz támadást. Itt és Dnyesztvertől délre a parancsolt új állásokat tervszerűen elfoglaltuk.

Balkán hadszíntér:

Nincsen különös jelentőségű esemény. Legfőbb irányítótestvétség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Velence szezonja.

Arad, augusztus 10

Milyen szomorú lehet most a nyári Velence. A torró nap most is épen úgy perzseli a Lidó aranyása homokszemeit, mint azelőtt, de hol van a híres „velencei szezon” nyüzsgő emberforgatagja s a hullamzó aranyfolyam: a doge-város egyetlen jövedelme! ? Kopott és rongyos lazaronik támaszkodnak a márvány-arkádok oszlopaihoz; mély tüzi szemük nem villan fel, vánnyadt kezük nem nyújtják alamizsna után: nincs kihez! Az idegenek elmaradtak, a forgalom megszűnt, a koldusváros ragyogó multja nem érdekel senkit most, amikor minden nemzet a — a jövőjét alapozza.

Azaz . . . mégse olyan elhagyott Velence, mint ahogy az első pillanatban gondolnók. Mert, ha el is maradtak a pöfeszkedő angolok, az iparlovag franciák, a jól fizető németek: mi nem hagytuk el az olasz piocavárost. Mindig a legjobb vendégei voltunk; odavittük keserves garasainkat; hazug és namis romantikát kerestünk a hitszegés kövei alatt s elvakult barátsággal szorítottuk meg a tört rejtegető kezét.

Most is mi vagyunk az egyetlenek, akik időnként egy kis idegentorgalmat csinálunk a nemes brigantik ósi városában. Felkerestük a hadüzenet napján s azóta jó egynehányszor s látogatásunkat maig is emlegetik. Pár nappal ezelőtt hét Caproni repülőgép jött el hozzánk látogatónak. Harom közülök visszatordult, mielőtt beköszöntött volna, de kettő megérkezett s mindjárt ott is maradt Fiumében, kettő pedig Triest lakosságát akarta megijeszteni. Sokkal lovagiasabb a mi háusergünk, semhogy a vizitet ne sietett volna gyorsan visszazárni. Tegnap éjjel viszonzottuk is a látogatást: a hét Capronira — huszonegy magyar-osztrák repülőgéppel válaszoltunk, amely harminc és fél mázsa sulyu bombát és robbanó anyagot dobott le Velence katonailag fontos pontjaira. Repülőink megfigyelése szerint Velence minden pontján lángok törtek fel. Több mint tizenket helyen rontottak az ég felé e tüzoszlopok, megvilagítva és hirdetve mindenfelé, hogy nem késtünk el a velencei főszezonról. Megérkeztünk idejében s nobilis nemzetéhez illően nem jöttünk a látogatónak üres kézzel; legalább azt hisszük, hogy az olaszok nem keveslik egyelőre a három és fél tonna sulyu robbanó ajándékot... (:)

Oroszok súlyos veszteségei a Kovelbe vezető vasút mentén.

Csapataink kivonultak Görzről.

Budapest, augusztus 10. (Hivatalos.)

A tőhadiszállásról jelentik:

Grosz hadszíntér:

Károly főherceg atábornagy hadseregének harcvonala:

A Zabietől délre fekvő magaslatokon osztrák-magyar csapatok az oroszoknak egy támadását az ellenség súlyos veszteségei mellett verték vissza. Az ellenség tegnap csak Delatyn vidékén bocsátkozott élesebb harcba. Kövess vezérezredes hadseregének Nisniowtól északra az oroszok újra hazatalálva támadtak. Mindent, több helyen közelharcban, visszavertük őket. Zaloszetől délre ma reggel óta új harcok fejlődtek ki. Lucktól nyugatra és északnyugatra az ellenség az e hónap nyolcadikán szenvedett balsikerük után esendesebben viselkedett. Ellenben a Sarniból Kovelbe vezető vasútvonaltól északra tömegeit újra éjjel és nappal szakadatlanul támadásra hajszolta a Stochoden át. Rohamoszlopai többnyire már akadályainknál összeomlottak. Az oroszok itt az egész vonalon súlyos veszteségeket szenvedtek. Veszteségeik újra igen nagyok.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfő feladása következtében beállt helyzetnek megfelelően csapataink kivonultak a városból és a doberdói fensík ellen történt újabb olasz támadások veres visszaverése után, hadállásaink szükséges kiigazítását az ellenség által meg nem zavarva hajtottuk végre. Ezen a területen csapataink legutóbbi napokban négyezerharminc olaszt fogtak el. Az ellenségnek a görzi hídfőbe való betörése alkalmával hat lövegünket már nem lehetett eltávolítani. Az olaszok tegnap a legnagyobb erőtesztéseket irányították a Plava szakasz ellen. Tizenkét órán át tartó tüzérségi tömegtüz után az ellenség gyalogsága Zagorát négyezer harminc támadta meg. A Plavatól keletre fekvő magaslatokat pedig háromszor. Mind ezek a rohamok meghusultak csapataink szilárd ellenállásán. Védőcsapataink közt a huszoneketedik és ötvenketedik számú gyalogezredék újra kitüntették magukat. A urali harcvonalon az ellenség több támadó

kísérlete a Dolomitokban és három támadása a Pasubio területen levő állásaink ellen meghiusult.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Velencét felgyújtották repülőink.

Események a tengeren.

Az olasz nagy harci repülőgépek seregében e hónap elsőjén tett látogatást a kilencedikéről tizedikére virradó éjjel repülőrajaink, ösz-

szesen huszonegy tengeri repülőgépmű, Velenceben viszonztak, ahol az arzenálra, pályaudvarra, katonai jelentőségű és gyári telepekre három és fél tonna összsúlyban, pusztító hatással bombákat dobtak. Egy tucat tűzvészt idézett elő, ezek között két igen nagy terjedelműt a gyapotgyárban és a városban. Ezt az utóbbi két tűzvészt két mérföldnyi távolságról is lehetett látni. A védőtegek tüzelése teljesen hatástalan volt. Összes repülőgépművek sértetlenül vonultak be. **Magyar repülőrajaink sikere.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tárgyal a pénzügyminiszter az ellenzékkel.

(Módosítások lesznek az adójavaslatokon.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 10.

A képviselőház mai ülésének végén tudta meg a Ház, hogy a pénzügyminiszter tárgyal az ellenzékkel az adójavaslatok módosítása felől, de a tárgyalások elhúzódtak. Ezek eredménye csak holnap kerül a plénum elé.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegykor megnyitja az ülést. A formások elintézése után megkezdik az egyesített adójavaslatok tárgyalását.

Az első szónok Esterházy Móric gróf, aki az adójavaslatokat nem fogadja el, úgy ahogyan azt a pénzügyminiszter betérjesztette, bár azok tagadhatatlanul több helyes dolgot foglalnak magukban, azonban a részletes kidolgozás a javaslat egy-két helyes elvét is lerontja. Ezzel szemben elfogadja az ellenzék határozati javaslatát, bár ahhoz is több módosítás van. Beszédében főképpen a jövedelemadóval foglalkozik, amelyet a javaslat a legelhibázottabban kidolgozott fejezeteknek tart. Altlános evek helyett inkább a részletekkel foglalkozik, mert reméli, hogy ezek ilyen módon reparálhatók lesznek.

Ezután Csermák Károly beszélt, aki az újabb tervek miatt más jövedelmi forrásoknak kihasználását tartaná helyesnek, úgy a monopolumok bevezetését.

Simonyi-Semadam Sándor a javaslatot részletesen bírálja és az ellenzék határozati javaslatához csatlakozik. Utána szünet volt. Majd a délutáni ülésen az elnök Batthyány Tivadar szólalt fel. Kijelentette, hogy az ellenzék a háború óta a legnagyobb önmegtartóztatással vett részt a munkában és a vitákban igyekezett mindig a parlament munkaképességét biztosítani. A mostani parlamenti munkaidő beosztását azonban lenetlenné tartja, mert a komoly munkát a nyolc órai tanácskozás kizárja. Röviden érinti Karolyi csoportjának kilépését, ami aztán Apponyi Albert grótot újabb felszólalásra készítte.

Apponyi Albert rövid felszólalásában kijelenti, hogy ő minden olyan kormány intézkedés ellen, amely a negyvennyolcas párt programjával ellentétben állott, erélyesen lépett fel. Így volt ez akkor is, amikor a hosszú lejáratú gazdasági szerződés idején felmerült. Ami pedig a katonai kérdéseket illeti, egész múltja össze van nőve azzal a törekvéssel, hogy Magyarország védelme nemzeti jellegű legyen. Ezt most lehetségesnek tartja és ez a naború tapasztalatai által óriási erőt és meggyőzést nyert úgy, hogy ki kell zarni azt a gondolatot, hogy aki ezt a törekvést egész politikai egészletezésének alapjául tette, abban ez a törekvés a jelen pillanaton győzelmet ér, mert ezt most erősebben érvényesíthetjük, mint valaha.

A következő szónok Radványi Ernő volt, aki a javaslatot általánosságban elfogadta, de szintén kitogásokat némi intézkedést.

A vita háromnegyed hetkor véget ért és ekkor az elnök nagy varatlanul egy órai szünetet rendelt el. Nemso-kara nyilvánosságra került, hogy a szünetet azért rendelték el, mert Feleszay János pénzügyminiszter tárgyalást kezdett az ellenzék vezéréivel, az adómódosítások tárgyában. A tárgyalások késő estig tartottak, úgy hogy nyolc órakor, mikor az ülést újból megnyitották, a tárgyalási idő letelt. Így a tárgyalást holnapra halasztották.

Autonómiát ad a cár Lengyelországnak.

(A központi hatalmak rövidesen megoldják a lengyel kérdést.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 10.

Berlin. Oroszországból érkezett hírek szerint ottani jól értesült politikai körökben beszélnek, hogy a cár manifesztumát Lengyelország politikai jövőjét illetőleg, augusztus 12-én jelenik meg. A cári manifesztum állítólag Nikolaj Nicolajevics nagyherceg, Lengyelországnak tett ígéreteit fogja meg erősíteni.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: Németország és Ausztria-Magyarország között folytatódna a tárgyalások a lengyel kérdésről és azt hiszik, hogy rövidesen meg lesz a végső megoldás.

Krakó. Most, hogy itt is, túl is a lengyel kérdést leszegelik, felemlül a kérdés, milyen kedvvel, milyen reményekkel figyelik az eseményeket maguk a lengyelek. Trembinski-Biberstein Szaniszló gróf lengyel publicista, aki a kongresszusi Lengyelország megszállásáig orosz alattvaló volt, a kérdés megoldására való hajlandóság komolyságáról így nyilatkozott:

— Bizonyos, — mondta Trembinski gróf — hogy Franciaországban érdeklődnek a lengyel kérdés iránt, de ez az érdeklődés inkább csak plátói. Ennek oka világos. Franciaország mint az orosz birodalom szövetségese, semmire sem vállalkozhatik, ami a jó viszonyt megzavarhatná. Ez az egyedüli konkrét állásfoglalás Franciaországban a háború kitörése óta. Nikolajevics Miklós nagyherceg ismert proklamációját nagy ujjongással fogadták, mert azt hitték, ezzel végképen lekerül a napirendről a kényes ügy. A francia temperamentum természetesen túlbecsülte a proklamáció jelentőségét s amikor — 1915. husvétján — a lengyel zomszéd megalkotására is megjött az engedelem, a francia újságok siettek a megállapítással:

— Ime, az orosz cár már a háború folyamán teljesítette a lengyeleknek tett ígéreteit.

Voltak természetesen, akik ezt nem tartották teljes megoldásnak és — vártak az elmaradhatatlan folytatást. Hannoveraux még tovább ment és megállapította:

— Az úrról, amelyre az orosz kormány a nagyherceg proklamációjával lépett, nincs visszavonulás.

De még Hannoveraux sem gondol arra, hogy a lengyel kérdés megoldása érdekében

bárki is nyomást gyakoroljon az orosz szövetségesen.

A Franciaországban élő lengyelek ankétjén André Lichtenberger óva intett a szélsőséges nyilatkozatoktól:

— A lengyeleknek nem használna, a mi érdekeinkre pedig határozottan káros volna, ha sértő módon tárgyalnák a kérdést.

Csak a hadiesemények és a központi hatalmak magatartása változtatott a francia sajtó állásfoglalásán. Ujabbán már hangja támadt a kritikának is, sőt többen, mint Lichtenberger és Casin kijelentették, hogy értik a lengyelek elkeseredését és oroszellenes magatartását. Hevesen támadták az orosz kormányt a miért reakcionárius magatartásával a központi hatalmak karjaiba kergette a lengyeleket. Ettől az időtől megszorodott az általános érdeklődés a lengyel kérdés iránt. Erre aztán az újságok főszerkesztők a szövetséges kormányt, hogy valami deklarációval vázjanak elébe ennek a tervnek. Ez a lehetőség végre fölvilágosította a franciákat a lengyel kérdés fontosságáról, de hirtelen megduzzadt buzgalomuk igazi oka világos a lengyelek előtt is.

Német repülő támadások.

Berlin, augusztus 10. A Wolff-ügynökség jelenti:

Augusztus kilencedikén délben egy tengeri repülőrajunk sikeres bombatámadást intézett a dandriai tengerpart előtt álló angol monitorokra és könnyű haderőkre, amelyeknek folyamán, amint kétségen kívül megállapítottuk, több találatot ért el. Ugyanezen a napon az Oselen levő Arensburg és Lebara orosz repülőállomásokat több német repülőraj jó eredménnyel szintén megtamadták. Kétséget kizárólag megállapítottuk, hogy számos találatot értek el. Az arensburgi hangar erősen megrongálódott, a teteje beomlott. A támadás elhárítására felszállott ellenséges repülőgépek közül egyet leszállásra kényszerítettünk. Bár az angol és orosz haderők hevesen tüzeltek, mind egyik repülőgépünk sértetlenül visszatért. **A lengyelországi veszteségek.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 10.

Budapest. A sajtóhadviszállásról jelentik: A háborúnak minosenek tételen törvényei. A mikor az ember már kialakultnak érez valamit szabályt, az újabb események salomra dönnik. Az első hónapok tapasztalatai azt a tételt érlelték meg, hogy csak meglepő támadás révén juthat a lövészárkokba mervevett mozgó-háboru eredeti formájához. De jött Joffre tanítása s nyomában a próba: Gorlice. Ezzel azután mindenki hatálatlanul emordult a régi igazságtól, hogy a másik végletre eskudjék. Az új tan szerint

a pergőtűz

bialos és egyetlen célra való módja a front áttörésének. Az iszonyú front eseményi megindultak ebben a salárd meggyőződésben is, a champagne francia és a Somme-menti angol offenziva egészen jelentéktelen eredményei pedig megadták neki a kegyelemdíjást. Ma így hangzik a tétel:

— A pergőtűz csak eszköz, amely a cél elérésében többé-kevésbé támogat.

Nem tételrejtő ilyenformán az állítás sem, hogy a nehéz tűzvérség a jelen és a jövő, bár egészen kétségtelen, hogy a nagykaliberű lövedékek ebben a háboruban a legfontosabb szerepkört töltötték és töltik be.

Ma'dnem így alakult a háboru során

a lovasság alkalmazásának kérdése is.

Gorodoknál nemcsak sok pompás magyar huszár pusztult el, hanem a hit is, hogy ebben a lövészárkos, drótkadályos háboruban valaha is szerephez juthat a lovasság. A csata konzekvenciáját nagyhirtelen le is vonták. De nem egész esztendővel asután, hogy szuronyt tűztek a karabélyra és lábssárvédőt csavartak a huszár csizmáján lábára, megbánták, hogy valóságuk fogadták el a valószínű látszatot. Nem saól a lovasság alkalmazásának szükségessége ellen az orosz lovastömegek pusztulása és az angol lovasság kudarcra sem. Brusilov tudta, mit csinál, amikor lovasait a drót akadályok ellen küldte s neki nem volt fontos, hány tér vissza közülük. A taktika, amely a gyakorlati rajvonalat lovastömegekkel sodorta előre, nagyon helyes volt, csak éppen a világ egyetlen hadserege sem engedheti meg magának ezt a tömeggyilkolást az oroszok kivül, sőt, amint látszik, az oroszok sem sokáig. Az angol lovasság kudarcra az a hatóéri helyzet teljes félreismerése volt az oka: az angolok áttörésnek itélték, ami csak behorpasztás volt, szóval nagyon is elhamarkodottan szólították a színre a lovasságot, a melynek így el kellett pusztulnia.

Mindenesetre érdekes, hogy ellenfeleink nem nyugodtak bele a lovasság hatálos itéletébe. A folytonos agymunkára jellemző, ez a tünet.

Nincs megállás a gondolkodásban, a gyilkolás művészetének fejlesztésében, ahol az emberi szellem teremtképesége mindig a legtalálékonyabb volt. Abban a formájában, a melyben a háboru elején volt, jótormán semmi sem maradt meg. Legviszontagságosabb

a lövészárkok

evolúciója. Legelső útját az árokpillér, a travers volt az oldalozó tűz hatásának esökkenésére. Aztán srápnallernyőt borítottak rá annak a tapasztalatnak az alapján, hogy a grá-

nát-tételalát nagyon ritka, a srápnallertömlékgolyók kevésje pedig rendszerint eltödi az arkot. A pergőtűz azonban ismét lesodorta a lövészárkok tételét, mert azzal megsűrűsödtek a gránát-tételalátok s a nyomokban bezakadó nehéz gerendázat sokkal több embert ütött agyon, mint amennyi áldozata a gránátoknak egyébként lett volna. A nehéz tűzvérség fokozottabb szereplése óta meg is keskenyedett a fedezék, lyukak támadtak benne és autóárok-uvessző simult hozzá, mind a tűzvérségi előkészítés hatásának esökkenésére. A gyilkos orosz taktika föttedente ennek az ellenszerét is, amikor akkor sem szüntette be a pergőtűzét, amikor rohamoszlopai már benyomultak árkaikba, de erőszakot tettek. Kezsgételeen, hogy a meglévő haragos védekezésben nem okoztak nekik sokkal nagyobb veszteséget, mint amennyit a saját ágyúik, géptűzvevők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Rene-Reinard, az Ebbi berlini vigbűvész, aki a múlt évben a kumurpalotában oly nagy sikert aratott, egy hírneves bécsi karmester és zeneszerző zongora kísérete mellett szombaton, vasárnap és kedden lép fel az Erzsébet-mozgósínházban. Azt hisszük, hogy tölösleges volna Rene-Reinard urat a közönségnek külön méltatni, hiszen volt alkalmunk annak idején meggyőződni kiváló tehetségéről és elsőrangú produkcióiról. Ezenkívül mind a három napon új műsor is kerül vetítésre.

* Zömfolt nézőtér az Apolló Psylander-reprize. Az Apolló-színház direktórájának nagyon érzékére vált, hogy most, amikor a véres világtelfordulás miatt nagyobb slágereket nem produkálnak a kinematográfia, a nagyszerű Psylander-darabokat eleveníti föl. Hogy ez a vállalkozás helyénvaló, bizonyítja a mai este, amikor a publikum valósággal megrohanta az Apolló-színházat, hogy végignézhesse a „Ne játszd a tűzzel!” című Psylander-dráma reprizét. A nézőtér szufolásig megtelt, sőt a színház pénztára jóval az előadás előtti beszüntette a jegyek kiadását. Akik bejutottak a nézőtérre, igaz gyönyörűséggel nézték végig a Nordisk-filmgyár csodaszép alkotását, amely már a premierkor is óriási sikert aratott. A reprize kívül bemutatott újdonság: A sportkirály emelte az est sikerét. Pénteken kerül még vetítésre a mai műsor. Szombaton újabb Psylander-képet vetít az Apolló.

* Ó vagy senki. (Sláger vigjáték az Urániában.) Vigjáték sorozatának második tételként egy eredeti német vigjátékot mutat ma be a színház. A berlini Nationalfilm kiváló újdonsága ez a kép, mely mulatságos történetet dolgoz fel. Mampe bankárnak Eutália nővérenek és Meta leányának osendes magányában katonákat kvártélyoznak be. Az öreg bankár nagyon félti leányát és ezért elhatározza, hogy Berlinte küldi. Amde a leány megtudja a dolgot és otthon marad. Legnagyobb bámulatára a bekvártélyozott hadnagy azonos azzal, a kibe a legutóbbi intézeti bálon hatálosan szerelmes lett. Természetes, hogy már most a bonyodalmak egész sorozata következik, melyeknek az a vége, hogy a leány kijelenti, hogy: Ó vagy senki. Az öreg bankár kénytelen beiegyezését adni a házasság-

hoz, Eutália kisasszony pedig bántában kólostorba vonul. A vigjáték tele van ötletes helyzetekkel és elsőrangú berlini színészek gondoskodnak arról, hogy minden kiaknásható humor felszínre kerüljön.

5

LEGUJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

London legrémesebb napja.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenté: A július 28-áról 29-ére virradó éjjel, július 31-én, augusztus 1-én és 2-áról 3-ára virradó éjjel történt német léghajó támadás hatásáról, melyet Anglia ellen intéztünk, a következőket jelentik: Mint ismeretes, az angol kormány a legnagyobb gondal táradozik azon, hogy a legutóbbi léghajótámadásaink hatásának köztudomásra jutását megakadályozza és a támadásokat jelentékteleneknek és sikerteleneknek tüntesse fel. Annyira ment az angol kormány, hogy kijelentette, hogy a német jelentések, melyek szerint a német tengerészeti léghajók augusztus hó 1-én Londont megtámadták, pusztán kóholmány és a léghajók vezetői, vagy tudatosan hamis jelentéseket lettek, vagy elveszítették tájékozódásukat. Ilyen kétségbeesett banális eszközök-hoz kell Angliának fordulni, hogy félrevezesse a világot. Valójában pedig Londonban általános az a meggyőződés, hogy az augusztus 1-én történt támadás a legsúlyosabb volt, azok között, melyeken London eddig keresztül ment. A következőkben összeirtuk azokat az ellenmondásokat nem tűrő híreket, amelyek a fentemlített támadásokra vonatkoznak.

Londonban két gyár súlyosan megrongálódott. Egy épülő félben levő csarnok, ahol katonalovak telepe volt, teljesen elpusztult. A lovak a lángok martalékai lettek. A vasútvonal több helyen megrongálódott. A Humbert torkolatánál a világító torony elpusztult és egy három keményű kis cirkáló súlyosan megrongálódott.

Hullban az okozott károk milliókra ruggnak. Több tegyver es munió gyár, valamint katonai telepek teljesen elpusztultak. A lakóság között óriási panik uralkodott.

Grooy vasuti vanala, Cebrul és Ralvich között több helyen kartszenvevett. Greenviontói délre egy nagy gyartelep felgyujtottunk.

Harvichban egy épülőfélben levő repülőgép csarnok pusztult el.

Doverben a hajórakodókat találtuk.

Hollvich környezetében óriási károkat okoztunk. Több muniógyárt találtunk el. Egy a London keleti elővárosában levő gyár teljesen megsemmisült. Több mint ezer munkás elvesztette kenyerét. A Themse több hidja kárt szenvedett. London környezetében számos munió gyár teljesen elpusztult. A gyarak környéke meg a következő napon is lángokban állott.

Görz meghódítása olasz megvilágításban.

— **Sirnak az olasz anyák.** — **Az Isonzo csata Cadorna offenzívájának kezdete.** — **Bissolati jelen volt Görz elfoglalásánál.** — **E. pusztult olasz superdrednaut.** —

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, augusztus 10.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz vezérkar hivatalos jelentése augusztus 9-ikéről a következő: Csapatunk ma bevettük Görzbe. Gyalogságunk tegnap erős tüzerseget koncentráva betelejte az Oszlavia és Podgoria magaslatok megszállását és elűzték az utolsó ellenséges csapatrészeket is, melyek ott befészkeltek magukat. A loveszarkokat nőttestekkel telve találtuk és mindenütt fegyver, munició never, melyet az ellenség sietésében hátrahagyott. Este fele a Casale és a Bavia dandár csapatrészei átkeltek az Isonzon, amelynek hidait az ellenség részben lerobbantotta és a balparton megerősítettek állásukat. Lovas oszlopokat és bersagneri kerékpárosokat küldtünk át a folyón az ellenség üldözése, karadhatatlan muszai csapatunk, nagy munkakedvvel hidakat kezdtek verni és az ellenséges ágyúüz közepette kijavították az ellenség által lerobbantott hidakat. A Karszt lensikon új ellenséges támadásokat és a Monte St. Michele csúcsa ellen és a St. Martino közepében megújított támadásokat újpoi visszaverés és az ellenség levezekelt elfoglaluk. A foglyok eddig megádlapított száma megadja a tizezert. A további foglyok özönével érkeznek a gyűjtőhelyekre. A rengeleg mennyiségű hadiszert még nem lehetett megállapítani.

Luganó. Az „Ides Nae onale” a küvetkezöket írja: Mennyi itju olasz életbe, vérbe, mennyi aya kesedésébe és gyászába került Görz bevétel.

Hága. A „Petit Parisienne” írja: Görz város bombázása vasárnap reggel kezdődött óriási hevességgel. A lövedékek nagy számban érték a várost, a pályaudvart és más épületeket. Az osztrák-magyar csapatok házakból folytatták a küzdelmet. Véres utcai harcok voltak. Az olaszok veszteségei súlyosak. Görz bevétel, Cadorna offenzívájának kezdete.

Milanó. A Secolo írja: Az Isonzó melletti offenzívánk ellen az osztrák-magyar csapatok makacsul és szívósan védekeztek. Elkészeredett ellentámadásokat indítottak a 85-ös magaslatnál. Az itt folyó harcoknál maga Bissolatti miniszter is jelen volt. Görz előtt az osztrák-magyar csapatok barlangokban voltak elhelyezve. Innen folytatták a harcot és vonakodtak a tégvert letenni.

Milanó. A Secolo írja: Görz bevétel a centrum előretolását jelenti. Ami azonban nem manővrozhat tovább, mielőbb csapatainkat szilárd szárnyállításainkban el nem helyezik.

London. Az olasz offenzíva elkezdet. Egy hét óta folytak. Csütörtökön kezdődött

meg a támadás az összes csapatok, gép-egyek és ágyuk koncentrikus összevonásával.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik Beesből: Görz bevétel alkalmasból az egész Osztrákországban nagy ünnepek voltak. Egy ismeri fürdő helyen Viareggióban az ünnepek között meglepő incidens történt. Amikor a tömeg végig volt az utcán, egy ház ablakán egyszerre lekele sarga lobogó jelent meg. A tömeg felháborodása rettenetes volt. Óriási szidalmazások hangzottak el és az ablakokat betörték, de a lobogó pár pillanat múlva eltűnt és ma sem tudják meg, hogy ki volt a szervező, yes tomeg irányítója.

London. A „Kont Journal” jelentéseit közli, hogy a „Leonardo de Vinci” nevű olasz super dreadnaut Taranto kikötőben elsüllyedt. Közvetlen megkérdezték arról, hogy a dreadnautot akna, vagy tengeralattjáró süllyesztette volna el. A hír hivatalosan még nincs meg erősítve.

Ezredetől más ezredhez szökött.

(Érdekes katonai bűnügy.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Kolozsvár, augusztus 10.

A kolozsvári honvédhadosztálybírósa tegnap délelőtt egy rendkívül érdekes bűnügyben mondott ítéletet.

A hadbírósa elé állította a honvéd ügyész Füzler Imrét. A mozgósítás után a 22. gy. ezredhez osztották be, ahol példás magaviseletével telebbvalóinak becslését érdemelte ki. — A múlt év szeptember 3-án a vöröstoronyi órágra osztották be, ahonnan megszökött. Szeptember 3-ától ez év március 8-ig bukkant különböző helyeken. Az örökös rettegés közben felébredt benne a lelkiismeret szava. Bolyongása közben valahol egy Pap András névre kiírtó népielkező igazolványt talált a ezt az igazolványt arra használta fel, hogy beálljon vele katonának. A katonaszökevény katonai szolgálata jelentkezett a 63. gy. ezred parancsnokánál.

Füzler az ezrednél a Pap András igazolványával legitimáltatta magát, ahol az ő múltjáról mit sem tudtak. Közönséges bakának osztották be a ezrednél ő volt a minta-baka. Ha valaki a kiképzésnél valami rosszat csinált, csak ő rá hivatkoztak. Füzler jól csinálja — mondottak az abszolutó káplárok a legénységnek — teie tanúhátok! A ezrednél persze senki sem tudta, hogy a minta-baka előzőleg már mint százasvezető végigeszatta az összeszer tegeverőgást s még a háborúból is kivette a részét. Amíg Füzler zsebre rakta a cíeséreteket, a vöröstoronyi csendőrség buzgó nyomozott utána. Az eredménytelen nyomozás után arra gondoltak, hogy valószerűleg atazó-

kott a határon s már le is mondtak róla, hogy valamikor kézrekerüljön, mikor csak egyszer a sógora elszóltta ma át. A csendőrök beazéigetésbe elegyedtek vele s kérdezősködtek, hogy mi van az eltűnt Füzlerrel. A kérdezett gyanúlanul mondotta, hogy az bizony katona. A további kérdezősködésre — mikor már látta, hogy a tagadás semmit sem használhat — azt is megmondotta, hogy a 63. gyalogezrednél eszi a császár kenyéret.

A csendőrök erről a felfedezésről értesítették a 22. gy. ezred parancsnokságát, honnan viszont a 63. gy. ezredhez irtak át, hogy a szökevényt kísérjék oda át. A megkeresésre csakhamar megjött a válasz, ebből azonban nem lehetett kikiosodni. A parancsnokság kategorikusan kijelentette, hogy ott sohasem szolgált s jelenleg sincs semmitéle Füzler Imre nevezetű egyén. Am, miután a csendőrök tagadó válasz után is megmaradtak állításaik mellett, elküldték őket, hogy ha tudják, az ezred állomáshelyén keressék fel és tartóztassák le a katonaszökevényt.

Pár nap múlva a két csendőr utra kelt, magukkal vitték a Füzler sógorát is s aztán végig inspicálták a sorba állított 63-asokat. — Egy drukkó és arafintorító baka előtt megállították a csendőrök s rámutattak:

— Ez Füzler Imre katonaszökevény!

A százados, a kiképző altisztek, de meg az egész legénység mosolyva fogadta a csendőrök határozott kijelentését s szinte szánakozóan mondták:

— Tévednek csendőr urak. Nem szökevény ez, hanem Pap András a század legügyesebb katonája!

Ezekre a szavakra előlépett a sógora is, aki aztán leleplezte a sárguló, piruló derék katonaszökevényt. A kaland vége az volt, hogy Füzler a 22. gy. ezred háboru idején a tényleges állományból való szökés büntette miatt hadbírósa elé állította. A hadosztálybírósa tegnapra tüzte ki az alszökevény bűnügyének tárgyalását.

Füzler a hadtörvényszék előtt töredelmes vallomást tett. Töredelmesen beismerte szökését. Elmondta, hogy mennyi kálvária ment keresztül, amíg sikerült neki a 63. gyalogezredhez beturakodni, ahol óvatosan elhallgatta szökését. Az volt a szándéka, hogy ha majd kiviszik a harctérre, valami vilézségi eslekedetet művel, s ha ezért ki akarják tüntetni, kitüntetés helyett büntetésének elengedését fogja kérni. A vezekló honvédet a bíróság, beismerése alapján, figyelemmel arra, hogy szökését háboru idején, s a atatárium kihirdetése után követte el, másfél évi börtönre ítélte el. A büntetés kitöltését azonban felfüggesztették a háboru utánra, s kivé nyelték a harctérre, ahol majd lesz alkalma súlyos beszámítás alá eső bűnét bátoroságával, hazafiasságával ellensúlyozni.

Aradi katonák vak bajtársainak. A magyar katonák áldozatkészségének és bajtarsi szeretetének gyönyörű példája a szerkesztőségünkbe érkezett levél és pénzküldemény. A 33-ik gyalogezred III/XXII-ik menet századának parancsnoka Röder főhadnagy, postautalványon 210 koronát küld a háboruban megvakult aradi hősök segélyezésére, mely összeget a század aradi szabadságra menő legénysége önként adta össze. A pénzt a kívánt célra továbbítottuk.

Tömeges fosztogatás Aradmegyében.

(Kirabolt Wertheim szekrény. — Ötvenezer korona kár. — Vándor cigányok a tettesek?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Aradmegye községeiben mintegy három het óta kitünően szervezett betörőbanda garázdálkodik, amely eddig megállapíthatóan mintegy 20 betöréssel lopást követett el. Csak egy községben, a kis Szentleányfalun rövid idő alatt tizenhárom bűntényt hajtott végre, tegnapelőtt pedig az ugyancsak az aradi járásban levő Kürtös községben négy betöréssel szaporította bünsorozatát. Minden valószínűség szerint kóbor cigányok törték be. A csendőrség a legszelesebb körű nyomozást indította meg, azonban ezideig nem sikerült nyomukra bukkanni, ami annak a bizonyítéka, hogy a tettesek a nagyon ügyes bűnözők közé tartoznak.

A bűnök sorozatát 18 nappal ezelőtt Szentleányfalva községben nyitották meg. Egy éjszaka három helyre látogattak el és szarvasokat, élelmiszereket, ruhaneműket vittek magukhoz. Néhány nap múlva egy éjszaka egyszerre két helyen fosztották ki az örző nélkül maradt házat. Alig múlt el négy nap, ismét a falu öt különböző házában tetek keletkezett látogatást, amelynek az lett az eredménye, hogy a lakásokból minden értékes holmi eltűnt. Tízennégy nap alatt Szentleányfalván 13 betöréssel lopást vittek véghez a társaság tagjai. Az egyik helyen 1800 korona készpénzt is találtak. Egy öregasszonytól és a leányától 600 koronát érő élelmiszereket és ruhaneműt loptak el, egy öreg házaspárnak pedig a szó legteljesebb értelmében az utolsó faluját is elemezték, úgy, hogy a következő napon a szomszédoktól kellett kölcsönkérni ennivalót. A betörők kiválasztották azokat a lakásokat, amelyekről tudták, hogy a térfi családtagok hadbavonultak, az otthonlevők pedig vagy teljesen öregek, vagy gyermekek, akiknek hozzátartozói a mezőn végzik nyári munkáikat.

Már az első héten ugyiszólván a falu apraja-nagyja éjjel-nappal talpon volt, hogy nyomára bukkanjon a gonoszlovóknak. Ennek ellenére ők tovább folytatták garázdálkodásukat és a falubeliek elől még a nyomukat is sikerült eltüntetniök. A csendőrség egyelőre tehetetlenül áll a bűnök halmazával szemben. Azt sejtjük, hogy vándorcigányok vitték véghez a betörési bravurokat, mert az utóbbi hetekben a határon itt-ott fel-feltűnedezett Felső népének néhány diszpéldánya.

Szerdára virradóra Kürtös községben a Szentleányfalvaihoz hasonló bűnök nyomára bukkantak. Kedden estétől szerda reggelig a községben több betörést követtek el, hír szerint vándorcigányok. Először Richter Armin kürtösi fakereskedő lakását látogatták meg. Richter jelenleg Nagyváradon teljesít katonai szolgálatot, a felesége pedig üzleti ügyben Budapesten tartózkodott és a lakásban gyermekük magára maradt a cseléddel. Az otthonlevők jól bezárkóztak és csakhamar mély álomba merültek. A lakás alig 5-6 méternyi távolságra van a csendőrségtől és a községházától. A lakástól csak néhány lépés választja el az irodahelyiséget. A betörők felfeszítették a kaput, aztán betörték az iroda ajtaját és kiol-

pelelték a Wertheim szekrényt, amelyet az ugyancsak Kürtösön lakó Ursz Mitáné házából elloptak, tangalival összekapcsolt két kosákoskorongra fektették és kitolták Nagyiratos felé a határba. Ott vasdorongokkal felfeszítették és kivették belőle a következő értékeket: **2500 korona készpénzt, 13.000 korona értékű tászarókkönyvet, 20.000 korona értékű életbiztosítási kötvényt, sok üzleti vállalat, több aranygyűrűt és aranszegéllyel ellátott szivarszopókat.**

A tettesek azután tovább folytatták senki által eddig meg nem zavart működésüket. Betörték Ursz Paskó földgazda udvarára és az istállóban levő lovak iránt kezdtek érdeklődni. A zajra felébredt a ház tornácán alvó gazda és a sötétben mozgó alakokra kiabált:

— Kik vagytok és mit akartok?

— Idegenek vagyunk gazduram, — felelték a gézengúzok — nagyon megsomjaztunk, mert messziről jövünk, adjon egy ital vizet.

Ursz azt felelte, hogy mindjárt hozza a vizet és ezzel bement a konyhába. Amíg ő bent tartózkodott, addig a betörők elvezették a lovakat. Innen Merkler Mór kereskedő házához vezetett az utjuk. Felfeszítették az üzlet ajtaját és észrevétlenül belopózkodtak a boltba. Az üzlethelyiségből ajtó vezet a hálószobába. Ezt az ajtót bezárták, nehogy munkájuk közben a család tagjai megzavarják őket. Azután lámpavilág mellett kényelmesen lefolytatták az operációt. A zörgésre felébredtek Merklerék és át akartak menni az üzletbe. A váratlanul meglepett éjszakai látogatók erre jobbnak látták elmenekülni, azonban még feltudták feszíteni a fiókot és kiloptak 250 koronát, egy aranyórát láncsal és különböző értéktárgyakat.

Ezen az éjszakán még egy paraszt ember portáján is megjelentek és elakarták vezetni az ottani lovakat, azonban az ottanlevők felébredtek és elkergették a sziványokat. Korán reggel a Nagyvarjas felé vezető út mellett levő árkokban a kifosztott üzlethelyiségekből származó tárgyakat találtak meg, ami annak a bizonyítéka, hogy a tettesek ebbe az irányba menekültek. A csendőrség itt is erélyes vizsgálatot indított és Aradról egy csendőrlőhadnagy is kiutazott. A községbeliek szerint négy idegen cigány követte el a bűnöket. Allítólag hárman közülök booskorban jártak, egy pedig mesztláb volt.

A tábori postához tartozó t. előfizetőink b. figyelmébe.

A m. kir. posta- és táviratigazgatóság 9005—1916. szám alatt kelt értesítése szerint a tábori postautalványok szelvénye magánközleményekre ugyan fel nem használható, de a pénzküldemény célját röviden feljegyezheti az utalványra a feladó.

Folytonosan nő az oroszok ereje.

— Véres harcok a Szerethnél. — Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 10.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar jelentése a következő: Szerethnél csapataink sikeresen megerősítették az elfoglalt területet. E környéken augusztus 4 és 6-ika között lefolyt harcokban foglyokban 166 tisztet és 8415 katonát szállítottunk be, 4 ágyut, 10 géplegyvert, 11 akna és bombavetőt és jelentékeny mennyiségű hadiszert zsákmányoltunk. A Stochod-fronton az osztrákok egy része az éjszaka folyamán felment kézzel jött ezredünk körzetébe. Tetanescu esredest, csapatparancsnokot, aki az osztrákok felé közeledett, orvul meggyilkolták. Lövészeink erre leölték az egész osztrák csapatrészt. A Dnyesztertől délre csapataink Visznicea irányában támadtak, elfoglalták az ellenséges árkokat és megszállták Visznicea várost, valamint számos magaslatot a várostól délkeletre a Dnyeszterig. E harcban egyik vitéz hadosztályunk 2000 németet fogott el és több nehéz ágyut zsákmányolt. A foglyok száma növekszik, a végösszeg nincs megállapítva.

Basel. Pétervárról jelentik: A Ruski Invalid részletesen tárgyalja a Galicia elleni orosz offenzívát és felemlíti, hogy az offenzíva kezdetén százötven divíziót dobtak harcra.

Amsterdam. A Novoje Vremja jelenti: Megszámlálhatatlanul sok sorkatonaság fogja elhagyni augusztus közepén az oroszországi kasszárnyákat kétszáz napos kiképzés után.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Zaloszoe vidékét, ahol most oly elkeseredett harcok folynak a Szereth birtokáért, közepőt átvágja a Szereth folyó, amelyet egész sereg kisebb-nagyobb mellékvíz tesz mocsarasá. Nyár közepén a folyó környéke annyira száraz, hogy a gyalogság és a lovaság számára járható, míg a tüzérség és a trén csak a hidakon közlekedhetik. Az elmúlt négy hét tettes lehetségessé az oroszoknak, hogy Radyszcenél és Horodiszcenél gyorsan átjuthassanak.

Zaloszoe maga hétézer lakosságú város, s egyik része, Nova-Zaloszoe a Szereth keleti, másik része, Stars-Zaloszoe a folyó nyugati partján fekszik. A két városrészt hosszú hid köti össze. Ott időzésem idején a tartós szárazság következtében a Szereth visálása oly alacsony volt, hogy számos helyen át lehetett látni rajta, annál is inkább, mert partjai nem emelkedettek. Csak a parttól messzebb emelkedik a talaj és pedig nyugaton magasabbra, mint keleten.

Troszianec vidéke, amelyen az oroszok a zborovi ut felé előrenyomulni igyekeznek, enyhén hullámos, fa nélküli, úgy, hogy a rejtett közeledés lehetetlen. A troszianeci majorság, amelyért oly heves harc folyik, egy kis magaslaton fekszik, nem messze a borovi úttól délre. Több gazdasági épületből áll, láktól körülvéve s egy kis erdő is csatlakozik hozzá.

Ferdinánd király és Bratianu.

(A oroszok támadásai növelik a román király népszerűségét.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, augusztus 9.

Bukarest. Avatlan helyről eredő kombinációkkal szemben egy nagyon előkelő romániai diplomata környezetéből, ahol a romániai helyzetet illetőleg feltétlen biztonságossággal tájékozva vannak, a következőket közölték:

— Románia beavatkozásának kérdése egyáltalán nem létszerű, tekintve azt, hogy a jövőben sem valószínű. Egészen rendkívüli eseményeknek kell a harctéren lejátszódnia, hogy erre sor kerüljön. Ezzel szemben ki vitathatná el annak szükségét, hogy Románia állandóan készenlétben legyen? Hiszen a helyzete — harcoló nemzetek által van körüvéve — legteljebben annyiban különbözik a szerencsétlen Görögországtól, hogy katonailag erősebb annál. Am epen ez az erőssége garانتálja, hogy nem fog annak sorsára jutni és valamelyik hátrélselő fél vezetésével való. Hogy melyik hátrélselő csoport legyen Románia felségjogait és nemzeti szuverénitását, az nyilvánvaló.

— Ami Románia jelenlegi vezető tényezőit illeti, ezekről csak annyit: Ferdinand király és Bratianu miniszterelnök között minden kérdésben a legteljesebb harmonia áll fenn. Ugy a király, mint a miniszterelnök bizonyos nagymányos uton halad. A király, nagy elődje és nagybátyja, Károly király politikáival egyszerűen szakítani és azzal ellenkező útra térni soha sem fog. Bratianu miniszterelnök apjától, a nagy Bratianutól örökölte politikai hívtatását. Az apját a világtörténelemben páratlan csalátlíttasággal szedték rá az oroszok, de az elődje, Titu Maiorescu, az illusztris román államfértu is mindig a központi hatalmakkal való együtt-haladás híve volt. Nagy niba volna azon gyanúba fogni Románia ezen két kiváló és legnatahtmasabb emberét, hogy a nekik olyan szent konvencionális politikát, amelynek követését a józanság és Románia legintenzívebb érdekei is követelik, csak úgy sundan bundán (intormatorunk: a „mir nix, dir nix“ kifejezést használta) cserben hagyják.

Bukarest. A bukaresti „Politique“ című lap írja a következőket: Bizonyos idő óta észrevenhető az újonnan megtertek (russzok) bizgósága, amint Mille urral és az ő lapjaival (Adeverul és Dimineata) a koronát védik. Nagyon helyes! Mille ur kötelességének tartja nekünk azt mondani, hogy minel inkább támadják a koronát és a dinasztát, annál nagyobbá növelik annak népszerűségét.

Másrészt Take Jonescu ur azt mondja az ő interjújában, hogy röviddel ezelőtt az ő reudelizése folytán ugyanezen célzattal jelent meg

az Adeverulban ennek megfelelő kijelentés.

Van-e teljesebb beismerés a „nagy európai“ reszerol, amidon tekintetbe veve a politikai helyzetet, egy olyan nagy osobaságot követeli el a Dacia teremben, a királyi és a dinasztiaival szemben olyan kifejezéseket használva, amelyeket Filipescu is helytelennek talált?

Bukarest. A román kivitei bizottság berlini irodájának vezetője, Panaitescu értesítette a bukaresti kivitei központi irodát, hogy a legközelebbi napokban Németországból, Svájc-ból és Hollandiából nagymennyiségű szövet és vaszon aru érkezik Romániába. Berlinben már utra kezzen annak a megrakott vonatok.

Bukarest. Galacból jelentik a bukaresti lapoknak: Olcsa—Reni—Galac között tegnapról kezdődőleg úgy a személy, mint az áruszállítást közvetítő orosz gozha,ok közlekedését beszüntették.

Ezt az intézkedést a Besszarabiában, nevezetesen Reni, Boigrád és Bender környékén folyamatosan lévő nagy csapatmozdulatok miatt rendelték el.

Ugyancsak Galacból jelentik a bukaresti lapoknak: Az a két dandár, a mely kizárólag szerb csapatokból van összeállítva s amely eddig Carial környékén állomásozott, megerkezett Renibe.

Azon a töltésmunkán, amely Carialon át Renit összeköti Ismailal, lazasan dolgoznak.

TORVENYKEZES.

§ Az aradi törvényszék új elnöke és a kereskedelem. Az aradi kereskedelmi és iparkamara Schartner Sándor drt., az aradi törvényszék új elnökét üdvözölte és az elnök most a következőleg válaszolt a kamarának: Kinevezetésem alkalmából hozzám intézett szívélyes üdvözlőlet hálaáron köszönöm. Nagy örömmel szolgál, hogy bírói működésemet a kamara tagjai körében is oly megisztelő módon méltányolják. Bizonyítéka ez annak, hogy helyes uton jártam a mulban s egyszerűségi utmutató a jövőre nézve is. Legyen meggyőződve a mélyen tisztelt kamara, hogy a kereskedelmi ügyek ellátására mindig ezen ügyek fontosságának és nagyobb jelentőségének megfelelő gondot fogok fordítani.

§ A hadbíróóság elítelt egy asszonyt. Szegedről jelentik: A szegedi honvédközpontú bíróság ma egy asszony ügyében itélkezett, aki a vád szerint önszonkításra akarta csábítani a menetszázadba beosztott férjét. Szubu Józsefné búkkfalvi asszony a vádlott, aki a múlt év szeptember 20-án földadott levélben többek között a következőket írta a férjének Székesszentgyörgyre: Jóska, vigyássa! Lepia előny adóit kézzel hazajött és azt mondotta, hogy kitarította a kesét, hogy megönessék. Ugyelj, ha lehetséges lesz, tegyél te is valamit. A levél nem jutott el a férjéhez, lefoghatta azt a temesvári levélfelülvizsgáló bizottság. A honvédközpontú bíróság a levél tartalma miatt

vádat emelt az asszony ellen esküvel fogadott katonai kötelesség megszegésére való csábítás bűntette emén. A mai tárgyaláson Gódi Imre alezredes elnökölt. A tárgyalást Erdélyi Sándor dr. őrnagy-hadbíró vezette, a vádatóságot Piliitz Antal dr. őrnagy-hadbíró képviselte. Az asszony tagadta a tárgyaláson, hogy ő írta volna a levelet. Valaki bosszúból írta, de névben a levelet. Az irasszakértők szerint a levelet a vádlott írta. A hadbíróóság büntosnek mondta ki az asszonyt és két hónapi fogházra ítélte. A vádlott és védője megfellebbeztek az ítéletet.

London apró bajai.

— Haborus keménytelenségek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

A „Daily Mail“ írja: Senki sem gondolta volna Londonban, hogy a háboru alaposan megváltoztatja a régi angol szokásokat. Manapság mi is egy órával előbb térünk nyugalomra és egy órával korábban kelünk fel, a városok ellenségeink. Két évvel ezelőtt: semmiféle hatalom nem kényszeríthetett volna bennünket erre, azonban meg kellett hajolnunk a szükségesség előtt. Két évvel ezelőtt az angolok még mint híres utazók voltak ismeretesek az egész világon. Ma csaknem teljesen szűntel az utazás a kontinensre és bátran mondhatjuk, hogy most kevesebben mennek a kontinensre, mint akár a kereszties hadjáratok idején. Valamennyien kivétel nélkül szigetországunk földjéhez vagyunk láncolva. Még itt a szigeten is keveset utazgatunk. Tizenhét angol vasúti vonalon megszüntették az expressz-vonatok közlekedését. A luxus- és étkezőkoszok száma a minimumra csökkent.

A postán is megérzik a háborut. Két évvel ezelőtt még naponként háromszor kaptuk meg leveleinket, ma legfeljebb kétszer hordják ki, a vidéken pedig huszonnégy óránként csak egyszer. A londoni ember, aki ezelőtt megszokta, hogy autótaxin járjon üzleti dolga után, most bizony az apostolok lován baktat. Ezelőtt szombaton és vasárnap, aki csak tehetett, autókirándulásra ment, most azonban London felai között kell egyjuttól szabad időnk. A kávéházakban és vendéglőkben most nem kínálhatjuk meg barátainkat wiskivel és klujainkban nélkülözünk kell az új, yes inásokat és komornyikokat és helyettük meg kell elégednünk az ügyetlen női kiszolgálással. Az éjszakát is megváltoztatta a háboru, a világos, mutatós londoni éjszakát. Most minden néma és sötét, mert az utcai lámpákat gondosan betakarják.

Az utóbbi napokban rendkívül nagy volt a hőség az angol fővárosban, amit szinte elviselhetetlenné tett a nagy jég hiány, mert csak kevés jeget lehetett szállítani Norvégiából. Ennek következtében egy tonna norvég jégnek az ára, amely a háboru előtt 11 shilling volt, most 51 shillingbe kerül, míg a Londonban gyártott mesterséges jég ár 37 és fél shilling. A jéggyárosok kijelentették, hogy a munkaerő hiányában nem bírnak elegendő jeget előállítani, mert a női munkások erre a nehéz munkára alkalmatlanok. A nagy hőség és a jég hiány következtében a vágóhidakon és a messzárszékben métermézaszámba romlott meg a hús. A nagy hátkereskedések és hotelek halkészlete is teljesen élvezhetetlenné vált.

Görz elfoglalása.

— Az olasz hivatalos jelentés. — Egy szakértő a város okkupálásának jelentőségéről. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 10.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz vezérkar hivatalos jelentése a következő: Augusztus 8. A Val Lagarinában a tüzérség folytatja intenzív működését. Az asiagói fensíkon egy erőteljes ellenséges támadást visszavertünk. A felső Corte Volle völgyében az ellentérféres bombázás után megújította erőfeszítéseit állásaink ellen, de visszavertük őket. Az alsó Isonzónál, a görzi fronton szakadatlanul folyik a kemény küzdelem. Az ellenség védelmi támaszpontjait, a Monte Sabatinot és a Monte St. Mienét teljesen elfoglaltuk. A görzi hídfő birtokunkban van. Agyunk lövik a várost, hogy az ellenséget, mely a házak között beteszkezte magát, elűzzük. Augusztus 6., 7. és 8-ika között letöltött harcokban több mint 200 tisztet, köztük husz törzsszűztet, egy ezredparancsnokot törzskarával együtt elfogtunk. A foglyok száma növekszik. Ezenkívül 11 ágyut, 100 géplegyvert, számos tegevert, municiót és hadiszert zsákmányoltunk.

Budapest. Huber százados írja a Pester Lloydban: Hofer altábornagy azt jelentette, hogy egyes olasz osztagok elérték Görz várost, miután a mi hadvezetőségünk elhatározta, hogy kiűrteti a görzi hídfőt és az Isonzó jobbpartjáról a balpartjára vonja vissza csapatainkat. A hadvezetőség bizonyára azért tette ezt, mert Görzöt az olaszok teljesen rommá lötték épüly, mint a Görztől nyugatra fekvő védelmi árkaikat is. Nem lenne értelem, hogy katonáinkat a romok közt további veszteségeknek tegyük ki. Minthogy az a városrész, amely közvetlen a folyó partján fekszik, nem védelmezhető, csapataink visszavétele által önként az ellenség kezébe kerültek. Bizonyára nagy győzelmi ordítással vonultak be és legközelebbi napokon, sőt heteken át azt fogjuk hallani az olasz lapokból, hogy az olasz hősök dicsőséges vitézségének sikerült Görz „felszabadítása” és hogy ezentúl a város neve Gorizia lesz.

Hűstőlő romok közé vonultak be a „felszabadítottok.” Az egykori Görzben saját pusztításuknak ször létható bizonyítékával fogtak találkozni, de nem élő lényvel. Kihalt, kiégett falvak tonkelegé. Azonban az olasz bárdok éneke Goriciát bizonyára a „megnagyobbított Italia” városává teszi, amelynek lakói ujonganak, hogy végre „felszabadultak” az osztrák, idegen uralom alól.

Olaszország józanabb elemei — valószínűleg van még egy pár — Cadorna győzelmi jelentését mély szomorúsággal fogadják. Nem akarjuk azt mondani, hogy az Cadorna pírhusi győzelmé volt, mert ez a látszólagos siker sokkal rosszabbat jelent, mint egy drágán megvásárolt győzelmet. Mert az olasz főgenerális nem mondhatja el magáról azt, amit Pirrus mondott: Még egy ilyen győzelem és el vagyok veszve. Mert még egy második ilyen győzelmet nem fog aratni még akkor sem, ha a pusztulását jelentő áldozatokat meghozná is. Görz meghódítása már maga után hozza az olasz hadjárat biztos összeomlását.

Ameddig az olaszok még Görz előtt álltak és vállalkozásuk 14 ónap után eredménytelen volt, azt kellett magukkal elhítenniök az olaszoknak, hogy nincs mit remélniök. Ez a megismerés rövidebb, vagy hosszabb idő múlva meggyőzte volna az olasz népet arról, hogy céltalan a háborút tovább folytatnia. És az Alpokon túl rövidesen utat tört volna magának a béke.

A görzi „siker” azonban újra feléleszti az olasz fantázia lángját. Lehetetlen reményeket kelt az olasz népben és a könnyűvérű sajtó ezt magasra, végtelen magasra fogja korbácsolni. A nagy tömegnek halvány fogalma sincs arról, hogy katonailag milyen gyenge esemény a görzi bevonulás. Csak örömmámorban uszik, abban a fantasztikus elképzelésben, ami ennek az egyetlen városnak a nevének lüszölök.

Az a diadal, hogy Görzöt megváltották, arra fog szolgálni, hogy meggyőzzék a népet „kötelességéről”, hogy a harcot tovább folytassa. Cadornának nem lesz annyi bátorasága, hogy polgártársainak megmagyarazza, mennyire nem változtatja meg az olasz hadseregnek szorult helyzetét Görz elfoglalása s hogy Oroszországnak újabb 14 hónapig kell véreznie, hogy még egy ilyen „siker” mutathasson fel. Ha meg is tenné, akkor a győzelmi mámortól részeg olasz nép nem hinné el, gyöngeséggel vádolná és arra kényszerítené, hogy feltétlenül folytassa most már „sikeres” operációját.

Igy gondolkodik még egy pár józan ember és súlyos aggodalommal tekint a jövőbe. Görz nélkül Oroszország félig-meddig még kiemenekülhetett volna a háborúból. Görzben azonban ő maga állta meg a saját sárját. 14 hónapos rettentően kimerítő fáradozás után egy romhalmaz hullott ellenségeink ölébe.

Taktikai okokból fűtettük ki a hídfőt s nem volt más célja, minthogy kimélni akartak vitéz védőcsapatainkat. És hogy ez mennyire nem beteljesíthatja harcunkat lokális helyzetét, kitűnik abból, hogy a Doberdó fensíkon levő állásaink, amelyek Görztől az ellenség felé vonulnak s amelyeket az olaszok Görzről most már oldalozhatnak, továbbra is érintetlenül birtokunkban vannak. Amit az olaszok Görznél elérték, az nem több, mint Isonzó frontunknak mérsékelt behorpadása egyetlenegy ponton, amely területileg sokkal kisebb, mint az a bizonyára nem tekintélyes térfelület, amellyel a franciák és az angolok a Somme mellett díszkedhettek. Tovább folyik Oroszország ellen a hadjáratunk és ellenségünk bevonulása Görz romjai közé kevés örömet hoz nekik.

Tisztelettel kérjük

azokat a L. tabori előfizetőinket, akiknek a tabori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tabori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Bucsuznak az aradi minoriták harangjai.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Mélabus hangulatok szellője csap felém, midőn fölöttem egyre zúgnak, sírnak az aradi minorita templom nagy harangjai. Mind; a legnagyobbtól a legkisebbig összeesendülő harmoniában szállanak a harangok hangjai, mint valami tehérszárnyu lepkék az alkonyaton... Halak ütődnek e harang-pillangók a sötét árnyalt ablakokhoz, besurrannak a nyitvatelejtett ajtókon, megünek a homályba vont butorokon s a pihenő emberek szívein. Amint hallgatom a harangzúgást s megértem beszédüket: úgy érzem, mintha csillogó vióriás apró hajó röpitene a mult tavának elmosódott körvonala esőndes szigeteihez. Ma esőndesek, valamikor nem voltak azok. Olyanok voltak mint a mai élet földje, láss és lelkes élet zajgott rajtuk; futkoso, dolgozó harcoló emberek rohantak rajtuk végig. A békés munkát ott is, akkor is felváltotta a kard s az ágyuk pusztulást hirdető harsonája. A mult tavának e szigetei: a mi nemzeti történelmünk harcok korszakai... S most, hogy fölöttem konganak az aradi harangok, arra emlékesem, hogy esőndés a magyar harangoknak az útja! Ahányszor orkánok súvítottak a magyar határok fölött, a magyar harangok lekivánczoltak tornyaikból, átváltak, formát és kontórt cseréltek, megújították s új alakuk egész büszkeségével harsogják oda az ellenségnek a magyar harangok ősrégi szavát: — „Én voltam az, aki köszöntöttem a csecsemőt megszületésekor, én voltam az, ki a boldogság pillanatában üdvözöltelek, én kísértem ki apádat, nagyapádat, őcsédet a temető kapujához... Én kísérem el az embereket végig az életükön! De most elfelejték mindent; eltelettem mi voltam és siralomvölgyévé, temetővé változtatom azok földjét, akik az Ur parancsolatának ellenére — a magyar föld és magyar nemzet kiirtására szövetkeztek!”

Ez a magyar harangok útja! Ez volt a Rákoczy kuruc harangjainak, ez volt a Kosuth és a Gábor Aron harangjainak az útja. S ez ma is. Leszállanak a magaságból álványokról és a szelid szavu brons harangokból bönhölő ágyuk serege lesz, úgy, amint a esőndes polgárokból vérengző, dacos szívű, vitéz katona. A harangok és az emberi lelkek így változnak át s így találják egymásra a forduló idők változásaiban.

Az aradi minorita-templom harangjainak sem ez a mai az első útjuk. Így történt ez a szabadságharcban is. Akkor is megkondultak egy esőndes alkonyon, síró hangjuk áthorogott a város felett, hogy elbucsuzzák mindentől és mindenkitől.

Az emberek, mindegy, hogy milyen hitűek, megtorpannak, megállanak egy pillanatra, a szívük imádságosan felfigyel: Bucsuznak a harangok! Halak ütében, mint egy szomorú ének száll a hangjuk: „Emberök, kedvesek! Isten áldjon, elmegyek! Elmegyünk, véss lecsünk, merre járunk, ellenségünk eltiporjuk, csesztorjuk! Isten áldjon asszonyok, imádkozó árva lelkek, gyermekek!” — S a mely sugásba csakhamar valami szárnyaló himnusz tört akkorja ujjong bele: „Emberök! Ne féljétek! Megmutatjuk, hogy mit érünk, győzelemmel visszatérünk! S lesz belőlünk újra hangzó, messze szálló szent harangzó. Emberök, isten áldjon benneteket!”

Igy bucsuztak az aradi harangok. A miniorita-templom öt harangja közül négy új utra kél. Még a miniorita-templom harangokváltásának előtti felajánlotta a rend az összes harangokat a hadvezetőség céljaira. Akkor még nem volt szükség rájuk s így másfél esztendőn át még itthon maradtak. Később egy bizottság, melyet a temesvári katonai parancsnokság küldött ki, megvizsgálta a harangokat s úgy találta, hogy az öt harang közül négyet vesz át; a legnagyobb, a 32 métermázsás Wenckheim Frigyes-féle harangot itt hagyja. A leszerelésre váró négy harang közül egy 18 métermázsás, egy 7-75 métermázsás, a harmadik 4-90 métermázsás, míg az ötödik 1 métermázsás súlyú. A harangok leszerelését csak vasárnaponként és nagy ünnepek alkalmával fogják használni, egyenként a harangozás megszűnik a mai naptól fogva az aradi miniorita-templom tornyában. A harangok uteljára ma este 8 órakor konstatáltak meg a bucsuztak egy létrón keresztül otthonukból, Arad városától. Holnap reggel 9 órakor a katonai mérnökség átvesszi és leszedeti őket. Ez a munka körülbelül két napon át fog tartani, mert valószínűleg nem a maguk egész épességében kerülnek le a bucsuzó harangok a toronyból, hanem előbb odátönni összetörik őket.

Az így elismert harangok nemsokára oda kerülnek az agyudató munkelyekbe s újjászabva, új alakban, ha újra megszólítanak: hiszszük, hogy dörg szavuk a magyar dicsőség hirdetése lesz.

Hindenburgról az entente.

Arad, augusztus 10

Hindenburg fővezetőségének híre Franciaországban igen nagy hatást keltett. A legtöbb francia lap azon van, hogy közönyös megjegyzésekkel tompítsa az esemény jelentőségét. A Temps ezt írja:

Hindenburgnak egyszer sikerült, hogy az oroszokat, akiknek elfogyott a fegyverük is, a municiójuk is, visszaszorítsa, mert hadstekkel jött. Ma azonban egyedül érkezik és akármilyen nagy is az ő értéke, mit sem érhet el, mert katonák nélkül nem lehet stratégiát csinálni. Hindenburgnak meg kell az oroszokat vernie, hogy javítsion Németország és a monarchia helyzetén, de új katonák nélkül nem győzhet.

Az Echo de Paris Hindenburg kinevezéséből arra következtet, hogy német ellenoffenzíva áll küszöbön, de egyben a francia közönség megnyugtatóra azt is megkérdezi, hogy milyen eszközökkel akarja azt Hindenburg lefolytatni?

A Corriere de la Sera pátervári levelezője azon igyekezik, hogy Hindenburg kinevezése dolgában megnyugtassa az olasz közvéleményt. Szerinte ma a viszonyok egészen mások Galiciában, mint a múlt évben Lengyelországban voltak. Az oroszok jól felhasználták a közbeeső időt. Vasutakat építettek, megszállították autómobil-parkjukat s gazdagon felszerelték magukat nehéz és könnyű tüzérséggel. Az orosz csapatoknak a szellemi sokat létezőbb most, mint a múlt évben. Ezért bizalommal várható az oroszok győzelmét.

A németek Brusilov hadseregével szemben mindenesetre óriási csapatösszeállításokat gyűjtöttek össze és ezenkívül is határtalan manőverekkel küzdenek. A kedvezőtlen terepviszonyok folytán az orosz tábornok nem is képes túlságosan nagy tömegekkel dolgozni. Az orosz operációk talán az első küzdelem

impresszióját keltik. Ennek dacára sem lehet az oroszok győzelmében kétkedni. Hindenburg kinevezését a németek utolsó kétségbeesett kísérletének tekinthetni.

H I R E K. — LEGÚJABB.

Reggel 3 órakor érkezett teletérjelentés.

Budapest. Az adóbizottság tagjai Teleszky János pénzügyminiszterrel negyed tizenegy óraig tárgyaltak és a több pontokban létre is jött a meg egyezés csak a két évi időtartam kérdésében nem engedett a miniszter. Ezzel a tárgyalás be is fejeződött.

Berlin. A Nowoje Wremja parisi jelentéséből kitunik, hogy a francia hadseregben napról-napra nő az emberhiány. Újabbau behívtak mind azokat, akik már voltak ugyan a fronton, de a küzdelmek folyamán harcképtelenek lettek.

Bern. A francia hivatalos lap ma közli az első fekete listát azon semleges kereskedő cégekről, kikkel a kereskedelem meg van tiltva. A lista nyolcvanharom norvég céget tartalmaz.

— **Cernin gróf a román királynőnél.** Bukarestből jelentik: Cernin gróf, osztrák-magyar követ és neje legnap a királynénál voltak hivatalosak dezsónén.

— **A Höfer jelentéshez.** A miniszterelnökség sajtóosztálya éjjel két órakor táviratolta, hogy a Höfer jelentésnek az orosz hadszíntérről szóló részében, ott a hol Zalescétől délre lefolyó eseményekről számol be, beiktatandó: „Hindenburg vezértábornagy arcvonalá.”

— **A német kancellár Bécsben.** Bécsből jelentik: Jól értesült helyről jelentik, hogy Bettmann-Hollweg birodalmi kancellár és Jagow külügyi államtitkár két napig tognak Bécsben tartózkodni.

— **A nagyszabeni kormánybiztos.** A miniszterium Betega Miklóst, Tordaaranyos vármegye főispánját, a nagyszabeni császári és királyi katonai parancsnokság területére és egyidejűen az e területen működő legfelső parancsnokság mellé kormánybiztossá nevezte ki.

— **Mangra Vazul beiktatása.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Mangra Vazul metropolitava történt megválasztására a királyi jóváhagyás még ebben a hónapban meg fog történni és az eskütétele valószínűleg még augusztus végén lesz. Szeptemberben Mangra Vazult beiktatják új méltóságába. A beiktatás a háboru ellenére is a méltóságnak megfelelő nagy ünnepélyességgel fog végbemenni. Hír szerint meg fog jelenni maga Tisza István gróf is, királyi biztosként. A metropolita beiktatása után leküszön a magyarországi képviselői mandátumról és elfoglalja helyét a főrendiházban.

— **Izraelita istentisztelet.** A templomi előjáróság ezennel közölrre teszi, hogy a péntek esti istentisztelet — további intézkedések — fél nyolc órakor kezdődik.

— **Városi detektivnek pályázik egy nagyváradi leány.** Nagyváradról jelentik: Tegnap délelőtt Gerő Armin főkapitány hivatalába tökéletes helyesírású, női kézzel írt levelet érkezett. A folyamodványoszerű pályázati írás az alábbi következőket tartalmazta: A főkapitányi hivatalhoz, misemint én hajlandóságot értek magamban a nyomozó tisztviselői állásra, amit kedvvel és ambícióval teljesítenék. Hogy ha ez üresedésben van, vagy leendő, annak elnyerésére méltani kegyeskedjék. Míg ezt elsajátítom s kitanításom időtartamára a legszerényebb fizetéssel is megelégszem. Kérelmem kedvező elintézésének reményében vagyok Teljes tisztelettel Mamuzsich Anna. U. i.: Az állás elnyeréséhez szükséges okmányokat idézés esetén bemutatom. A főkapitány egy titkosrendőrnek átadta a levelet, és megdöntte, nyomozzon a leendő kolléga után, érdeklődjék és szedje össze az adatait. Mamuzsich Anna az Arany János-utca 2. számú házban szolgál Somló Károly, a Nagyvárad Városi Vilamos Vasút helyettes igazgatójánál. A leány a lantasszükus dolgok iránti rajtaosábitja erre a pályára. Gerő Armin főkapitány még nem döntött, — beidézteti a pályázó leányt és akkor alkotja meg a véleményét az érdekes kísérletről.

— **Előadás a törökök szent háborujáról.** Igen érdekes ember ül vasárnap este a kulturpalota nagytermében a felolvasó asztalhoz. Stein Emanuel dr. orientalista szól majd az aradi intelligens közönséghez, hogy beszéljen arról a nagy munkáról, arról a világ történelmi jelentőségű haladásról, amelynek maga volt több évtizeden át szemtanuja Kis-Ázsiában és az európai Törökországban, mint az ifjú török mozgalmak egyik résztvevője. A fiatal tudós, aki éveinek számát tekintve fiatal csak, de tudományban, tapasztalatokban gazdagabb, mint akinek már hosszú évtizedek vannak a vállán, kolozsvári születésű, de egy éves kora óta Palesztinában élt és a Keletnek iskoláiban és egyetemsein tanult, egyik legalaposabb ismerője annak a politikai és társadalmi törekvésnek, amely fejlődésének legmagasabb fokát azzal érte el, hogy Törökországot a központi hatalmak szövetségébe kapcsolta bele. A törökök szent háborujáról és a keleti kérdés világtörténelmi jelentőségéről tart előadást magyar nyelven, amelyet itthon tanult meg a háboru két esztendeje alatt és ma már tökéletesen beszél. Ismeri utazásai révén az egész keleti világot és annak minden számottevő szereplőjét. Rengeteg sok keleti nyelvet beszél és igen gazdag tudással megrakodva jött el Magyarországra a háboru kitörésekor, hogy mint katona szolgálja szülőhazáját. A felolvasást részben aradi hadijótkönyv címre rendezte belépő díjak mellett. Szegeden az intelligens közönség zsutolásig töltötte meg a termet, amelyben a fiatal tudós rendkívül vonzó modorban és szellemesen, ötletesen csupa új dolgot tart haligatói elé arról az előtünk ismeretlen világról, amelynek kapui most győzelmes háborunk alatt, a mi törekvéseink részere is feltarunak.

— **Temetés.** Nagy és őszinte részvét mellett temették az aradi felső temető halottas házából Petran Györgynét. Koporsóját mélyen süttött fenyő, négy gyermeke és számos ismerőse vette körül. A nagy részvét mellett eltemették a nőnek öt fia volt utadba. A legfiatalabb, Petran Emil a 312-ik honved gyalogezred kitüntetett hadapródja múlt hó 25-én Volhuniában nősi halált halt.

— A Konstantinápolyi Magyar Tudományos Intézet. A hivatalos lap mai száma közli a kultuszminiszter rendeletét, melyben a Konstantinápolyi Magyar Tudományos Intézet szervezeti szabályzatát állapítja meg. Az intézet átmeneti intézmény, melynek az a célja, hogy az egyetemes történelemmel, főleg a bizánci-magyar és a török-magyar érintkezések kutatásával a klasszika és keresztény arkeológiával, Bizánc és az iszlám művészetének történetével, végül a keleti, elsősorban a török-magyar összehasonlító nyelvészettel foglalkozó szaktudósoknak kutatásai helyszíni folytatására módot adjon, s a hazai tudományosságnak a török szemléli élettel való kapcsolatát erősítse. Az intézet működésének általános irányítása és közvetlen felügyelése a Budapesten működő igazgató-tanács feladatára. Az igazgató-tanács elnöke a kultuszminiszter kéri fel. Az ügyvezető alelnök a kultuszminiszter, annak az az államtitkára, akinek ügykörébe a művészeti ügyek tartoznak. Az igazgató-tanács tagjai hivatalból a kultuszminiszter, a műszaki, művészeti és egyetemi osztályainak főnökei, a Nemzeti- és Szépművészeti és az Iparművészeti-múzeumok igazgatói. A kultuszminiszter öt-öt évre hat tagot nevez ki az intézetbe a tudósok közül. Az intézet élén az igazgató áll, akit az igazgatóság javaslata alapján a kultuszminiszterum biz meg ezzel a tiszttel. A tükör kiemelése szintén így történik. Az intézet rendes tagjai az ösztöndíjas helyekre kiküldött szakértők, rendkívüli tagok az intézet volt tisztviselői és ösztöndíjasai, párló tagjai pedig azok, akik az intézet tudományos céljához legalább 5000 koronával járulnak hozzá. Az intézeti évenként kiosztásra kerülő ösztöndíjak összege egyenként 3000 koronát tesz ki. Az ösztöndíjban az a magyar állampolgár részesülhet, aki valamelyik egyetem bölcseleti karán az intézet által felölt tudományterületen valamelyikből doktorált. A rendes tagok kimutatójának napján lép életbe.

— A sertés- és kolbászfélék legmagasabb árai. A polgármester közliré teszi, hogy június hó 23-ától a sertés- és kolbászfélék készült elemei ekkor legmagasabb árait úgy a henteseknél, mint a fűszer és csomóke kereskedőknél kiosztásban történő eladás esetére a következőleg állapította meg: hus 7 kor., karaj 7 kor. 20 fill., szalonna bürrel (olvasztani való) 8 kor. 40 fill., szalonna bürnélkül (olvasztani való) 8 kor. 60 fill., hár 8 kor. 80 fill., sózott szalonna 8 kor. 40 fill., füstölt és paprikás szalonna 8 kor. 60 fill., mindennemű néven nevezhető csomóke szalonna 9 kor., nyers debreceni kolbász 8 kor. 60 fill., száraz kolbász vagy főtt debreceni 10 kor., nyers sonka egyben füstöltel 9 kor., főtt sonka egészben 12 kor., zsír 9 kor., sült való kolbász 7 kor. 20 fill., sonka szeletelve 14 kor., párisi 8 kor., vadász és sonkakolbász 8 kor. 60 fill., disznósajt I. rendű, tisztán sertés tejhúsból csak kevés bürkével és kócsányással 6 kor. 30 fill., disznósajt II. rendű 3 kor. 30 fill., kócsányhús (tej, lár és bürke együttesen) zsiger (tüdő, máj vese) füstölt nyers csülök vagy nyelv 4 kor., füstölt nyers karaj 8 kor. 20 fill., füstölt lapocka, tarja v. oldalas 7 kor. 40 fill., hurka, véres, májas v. tődő 4 korona.

— Aradi nyomdász orosz fogságban. Dávid Lázárné, egy aradi kalapszalou tulajdonosnője levelet kapott orosz fogságban levő férjétől Ribnikaból. Férje tudatja vele a leveleiben, hogy ugyanott fogoly egy Reiner nevezetű aradi nyomdász is. Hozzá tartozó forduljanak Dávid Lázárnéhoz, Formai-utca 3. szám.

— A francia hőgyek katonai jelvényei. Zürichből írják: A párisi Temps az utóbbi időben különös érdeklődést mutat a háborús divat turocságai iránt s elragadtatással beszél arról, hogy az új párisi toalettek tele vannak katonai jelvényekkel és szmekkel. De a katonasípkák, a huszarubbonyok, a kék szoknyák és a többi katonai díraság szerinte még nem elegendő háborús dísz és azt indítványozza, hogy az asszonyok kabátjaik és blúzák vállán katonai rangfokozatókat viseljenek és pedig azokat, melyek a fronton harcoló férfiakat megintik.

— Ez — írja a párisi lap — épen olyan finom, mint beszede szomborán volna. Ezen a módon valósággyönyörű kötelek tűzi össze az ottmaradt asszonyt a harczen kúadó férfjal.

Es nem lehetetlen, hogy erre az izléstelen bolondságra is akadnak válszozó hőgyek a francia fővárosban.

— Tízszázados gyilkosság Talpason. Az aradi ügyészséget taviradiag értesítette a talpasi esenudorcs vezetoje, hogy Talpason tízszázados gyilkosság történt. Kineveendikem feggel hat orakor ismeretlen lettes az agyadán megölt, a Paul Andrasné. A honfoglalás kicipelte a kerde es ott felakasztotta egy lara. A vizsgalodifosag holnap megkezdul a ten szimulyen a nyomozasi.

— Világértés — a cenzura engedélyvel. Az angol mozgószínházakban előadandó műveket is be kell terjesztetni a cenzor elé s minden előadásra kerülő filmet ott kell lenni: — a cenzura engedelmével Londonban nemrégiben egy nagy költséggel és fáradsággal előállított filmet mutatnak be, amely a „teremtés történetét” ábrázolta. Először a bevezetés leírása jelent meg a vaszon: Legyen világosság! s erre a spirális égi kódok jelentek meg a lámpa fényében, amint betöltik kiamuk a nap, a csillagok és — a föld. A föld után az ember származása következett. A kép felölt pedig a uva olvasta a megtepedt nézőközönség a különös leírást: A mint leten a világot megteremté — A cenzor engedelmével!

— Nagy ékzeriopás. Drezdából jelentik: A közeli Albrechtsberg-kastélyban, amely Hohenau gróf tulajdona, betörők jártak és 150.000 márka értékű ékszereket vittek el, köztük egy rendkívül értékes gyöngygyűrűt. A betörők egy irást hagytak hátra, amelyben értesítik a rendőrséget, hogy ne is keressék őket, mert Amerikába szöknek.

— 30 menyasszony vőlegénye. Berlinből jelentik: Az itteni rendőrség lefektetett egy csalót, aki Al. nstein repülőháznál néven szerepelt. Asszonyokkal és leányokkal érintette, hogy török hadiszolgálatban állott és egy akadémiai tiszter méter magasságból lezuhant. Ekkor olyan erős agyrázkódást kapott, hogy nyugalomba kellett vonulnia. A nők hittek neki s hogy új egzisztenciát teremthessen magának, pénzzel látta el. Egyik menyasszonya mégis kételkedett és kérdést intézett róla a rendőrséghez. A rendőrség azután leleplezte a sebtámadót. Megállapította, hogy egyszerre harminc menyasszonya volt, nevezetesen Berlinben, hanem a vidéken is. Igazi neve Marburg József, a mestersége pedig a lakatosság.

— Üdvözlés a harctérről. Az északi frontról a következők jutottak tudósításokat az „Aradi Közlöny”-nek és ismerőseiknek: Diák Sándor, főhadász és Laurovic György (Arad), Lepik János, Buzsai Péter, Paeska István, Szilvágy János és Baál István (Battonya).

— Osszeegett játék közben. Ma délután négy óra tájban a szos baleset történt Aradon. Az Itea-utca 103. számú ház előtt több kis gyermek játszadozott az utca porában. A gyerekek egyikének valahogyan kezébe került egy doboz gyuta, mellyel aztán játszani kezdtek. A gyuta lángjától Hoffmann Lóránd, egy aradi asztalos-mester kilenc éves kislányának ruhája tüzet fogott. A gyermekek szöszözve szaladtak szét és Hoffmann Lóránd gyorsan összeegve, eszméletlen állapotban maradt az ut közepén. Kórházba László dr. t. k. orvos és Vida Vilmos rendőrelügyelő jártak ki a baleset szemlélésére és a szerencsétlenül járt kislányt a mentőkkel a kórházba szállították.

— Hadijótékonyosság. Aradvármegyei rokkant katonák, hadiorvogyek és arvak atapia javára érkezett adományok: Zauski Róbert gróf 3000 kor., N. N. 500 korona.

— A csalángyűjtés elhalasztása. Vargass János polgármester közliré teszi, hogy a ce. és kir. hadügyminiszterium újabb a temesvári katonai parancsokság egész területére, tehát Arad városra nézve is a csalánggyűjtés idejét október hóra halasztotta. Ezen időpontig a csalánggyűjtés a hirtelenyvel ellentétben kíméletlen és lábán megagyandó. Az összegyűjtés módjaitára nézve később hirdményiel fogja a közönséget tájékoztatni.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Ziffer és Hollos cégnél, főpostavai szemben. Ugyanott irásunkak és sokszorosítások a legújanyosabban vállaltatnak. 4691

— Tábori dobozok Kerpeinél. 8547

Száz milliárd: százötven millió.

(Németország hódításának és vesztésének mérlege.)

Dr. Lajos Károlyi újságíró

Berlin, augusztus 10.

Míg Németország, amely minden fronton nagy sikereket ért el, már hosszabb idővel ezelőtt kilyentette, hogy a háború események figyelembevételével hajlandó tárgyalni a békéről, azalatt Londonban, Párisban és Péttervárott még mináig arról ábrándoznak, hogyan osszák föl Németországot. Azok a rendszabályok, melyeket a külföldön levő német vagyonsok ellen hoztak, amelyek elkobzásában különösen Anglia járt legelől, nem érintik értékesen Németországot, amely hatalmas kizizálogok birtokában van.

Wohltmann dr. kormánytanácsos, hallel egyetemi tanár érdekes cikkében foglalta össze a Hallischen Zeitung hasábjain a Németország birtokában levő kizizálogok értékét. Szerinte, szorélyan számítva, ezek a kizizálogok száz milliárd márkát érnek. A protektorátum megzámolt észak-franciaországi területet, tizenöt milliárd márkára becsüli. Ebbe beleszámolnak azok a gazdag bányák is, amelyek nélkül nem állhat meg Franciaország ipara. Ebbe a becsülésbe nem vette bele a francia lakosság készpénzét, amelyet épen úgy felhasználhatának, mint az angolok elkobozták a német vagyonsokot.

A Belgiumból meghódított hussoni-terület négyzetkilométernyi terület értékét 50 milliárdra becsüli Wohltmann tanár és itt sem számítja bele a lakosság készpénzét. Oroszországi hódításunk, amely legnagyobb részt mezőgazdasági birtok, 23 milliárd márkát és, amire még hozzá kell számítani az épületeket, erdőket, gyárakat, vasutakat, úgy hogy az érték 40 milliárdra tehető. Szorviát és Monte-negrot nem foglalta bele Wohltmann tanár számításába.

neknek a kőszálogoknak az értékével szemben milyen elenyésző csekély az a vagyonszerzés, amit Anglia elkövetett! Az egész nem rughat többre 150 millió márkánál. Ami a német gyarmatokat, illeti, megállapítható, hogy a Kiaucsan kivételével a beléjük fektetett tőke nem több 1856 milliónál. Társaságok és magánvállalatok tőkebefektetésével együtt az összes német gyarmatok nem érnek többet 3 milliárdnál, vagyis a német kézben levő kőszálogok 3 százalékánál.

A kőszálogok értéke tehát nemcsak, hogy biztosítja a jövőre nézve gyarmati birtokaink visszaszerzését, hanem háborus kiadásainkért is kárpótolni fog bennünket úgy, hogy nyugodtan nézhetünk az elkövetkezendő események elé. Az annyiszor hangoztatott gazdasági háború nem egyéb üres fenyegetésnél, azokkal a reális biztosítékokkal szemben, amelyeket kezünkben tartunk.

TANÜGY.

(—) Az orvosi szigorlat reformja. A kultuszminiszter közli, hogy az elm kór és gyógytan, a gyermekgyógyászat és a bőr- és bűjakortan legkisebb heti óraszámát háromról ötre emelték, mind a három tantárgyat kötelező szigorlat tárgyává tették és a harmadik orvosi szigorlat díját 162 koronában állapították meg.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A váltók óvási felvételének határideje. A hivatalos lap mai száma közli a miniszter úrnak a rendeletét, amelyben az 1916 november 30-ig beszárolt lejárt váltó kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében a fizetés végett bemutatásra és a fizetés hiánya miatti óvási felvételére a megszabott határidőt 1916 december 4-ig meghosszabbítja. A rendelet, mely 1916 szeptember 1-én lép életbe, Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

— Szállítás a honvédség részére. A m. kir. honvéd központi ruhatár 1.500.000 (Egy-millióöttszáz ezer) darab fűzőkapocs szállítására pályázatot hirdet. Határidő augusztus 24. Bővebbet a kereskedelmi és iparkamaránál.

A szerkesztésért felel:
Budayánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget)

Repszegen

az állomás közelében 300 kishold föld, mely legelőnek is alkalmas, egészben vagy részletekben is **haszonbérbe adó.**

Ajánlatok:

Dr. Czédly
ügyvédi irodájához intézendők
Aradra. 4201

ARADI KÖZLÖNY

1916. évi augusztus hó 1-től új előfizetést nyitottunk az **Aradi Közlöny-re.**

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy óra	2 " 40 "

Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy óra	2 " 80 "

Tessék mutatvány számot kérni.

A főter legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

augusztus 15-től

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Permetező-

javitások,

Patent

kutszivattyuk,

Patent

borszivattyuk,

Patent

tűzifecskendők,

Patent

kályhacsövek,

a legnagyobb fűtőanyag megtakarítással

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítő

Arad, Rákóczi-utca 27.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppo hintőpor „ „ „ 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. A használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desztinálja, utólag kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeháza) szemben.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, zsongió, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy raktárunkon tiszta anyagból készült férfi, női- és gyermek-cipőket nagy választékban tartunk, valamint talpalásokat és borításokat mérsékelt árban készítünk. Mérték utáni rendelések elfogadtnak.

Kiváló tisztelettel 3666

Aradi cipészek termelő szövetkezete.

ad. 17284—1916. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a keresk. miniszter ur a gumi-broncskészletek igénybevétele alóli időleges mentesítés tárgyában R. 168880—1916. K. M. sz. rendeletével következőképen rendelkezik:

Mindazok, akik a honv. miniszter f. évi július hó 5-én 163—1916. ein. 20/b. sz. a. kiadott rendeletével eszközölt igénybevétel alól annak idején felmentést nyertek és jelenleg is ilyen felmentési igazolvány birtokában vannak, igénybe vett készleteiket

a felmentési igazolványban megjelölt gépkocsijukon általánosságban megállapított beszolgáltatási határidőn tni a f. évi október hó 15. napjáig használhatják.

Ezen határidő leteltével és pedig legkésőbb a f. évi október hó 17 napjáig kötelesek összes gummi-broncs készleteiket az átvételi bizottságnak beszoigáltatni.

A többi automobil és kocsitulajdonosok, illetőleg kész elbirtokosok kötelesek az első helyen idézett honv. min. rendelet határozmányairak megfelelően összes készleteiket legkésőbb a f. évi augusztus hó 10 napjáig az átvételi bizottságnak beszoigáltatni.

Arad, 1916. augusztus 3.

Green,
főkapitány.

Ispán,

ki románul is beszél, jó irással, alkalmazást nyer:

ifj. Eliás Adolf

malomtulajdonosnál, Ópécska

6890—1916. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nyers szilváért követelhető legmagasabb ár a m. kir. miniszterium 2450—1916. sz. rendelete szerint a következő:

1. §. A nyers szilváért követelhető legmagasabb ár a termelőtől történő nagybani vásárlásnál métermázsánként (100 kg.) tiszta sulyra a következő: a) őszi szilváért 20 kor., b) nyári szilváé 12 kor. Ezen árak a csomagefajtájú szilvákra, amelyek a-onban szeszifőzésre és szilvaiz készítésre nem fordíthatók — nem vonatkoznak.

A szilvakészítményekért követelhető legmagasabb ár nagybani vásárláskor métermázsánként 100 (Egyszász) kg. tiszta sulyra: a) aszalt szilváért a készítői való nagybani vásárláskor: 1. 100—105. dbos minőségért 100 korona. 2. 115—130. dbos 97 korona. 3. 130-on feüli 94 kor. b) szilvaizért a készítői való nagybani vásárláskor 120 kor.

Ha a szilva, aszalt szilva, vagy szilvakz árusítása közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) történik, az eladó csak olyan árakat számíthat, amelyek a megállapított legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak.

Az ez ellen vétőket az 1915 évi november hó 28. napján 4207—1915. M. E. sz. a. kelt rendelet (L. a Budapesti Közönynek 1915. évi november hó 25. napján megjelent 273. számában) 16 §-a értelmében kell büntetni.

A szilvacefréért követelhető legmagasabb ár hektoliterenkint: a) nyári szilvából készült 3—4% szesztartalmu cefré 18 korona. b) őszi szilvából készült 5% vagy ennél magasabb szesztartalmu cefré 18 ko. on. 3% szesztartalmu alóli cefre adásvétel tárgyát nem képezheti.

A jelen rendeletben megállapított legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is, csomagolás nélkül készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árak 1916. évi július hó 28. napján lépnek életbe.

Aki a jelen rendelet hatálya alá eső cikkért a legmagasabb árakra vonatkozó rendelkezéseit bármilyen módon kijátsza vagy ennél közreműködik, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ez a rendelet 1916. évi július 28. napján lépett életbe és a magyar szent korona országának egész területére kiterjed.

Arad, 1916. augusztus 2.

Varjassy Lajos, polgármester.

36729—1916.

Hirdetmény.

Az 1915. évi XXI. t.-c. 7. §-a és az 1914. évi XLVI. t.-c. alapján a hadsegélyezés céljaira 1916. évre kivetendő jövedelem adóra vonatkozó és az adófelszámítási bizottság elé terjesztendő kiszámítási javaslatokat tartalmazó kivetési lajstrom Arad városra néve, ugyan ottan a vár. adóhivatal 10. számú szobájába f. évi augusztus hó 9-étől augusztus hó 16 ig terjedő 8 napra közszemlére kitétetett, azokat mindenki megtekintheti és az ötlet vagy másokat illető adójavaslatokra néve észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb pedig akár szóval, akár írásban az adófelszámítási bizottságnál előterjeszhetők.

Az adófelszámítási bizottság Arad város részére készített lajstromban felvett adózók ügyelt f. évi augusztus hó 17-én d. e. 8 órakor Aradon, Andrassy-tér 1. sz. a (Pénzügyi palota) I. emelet 17. ajtó szám a attl helyiségben fogja tárgyalni, s azokra az adózók egyenkint is meghívotnak.

Megjegyeztetik azonban, hogy az adózóknak egyenkint meghívása az adófelszámítási bizottságnak nem törvényszerű kötelessége, ennél fogva a meghívónak, bármely okból való kézhez nem vétele a jogorvoslati eljárásra befolyással nincsen. Az adófelszámítási bizottságok a kitűzött sorrend szerint megvizsgálják az adózók bevallásait, az előterjesztett adatokat és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat és tekintettel az illető adózó az vagy mások vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre és egyéb rendelkezésekre álló adatokra megállapítják minden egyes adózóra az adóköteles jövedelem összegét és az adó fokozat szerint ennek megfelelő adótételt, valamint az esetleg járó pótlékot is, azokat még az ülés folyama alatt az egyénenkint tárgyalás befejeztével az illető lajstromba bejegyeztetik és a tárgyalás befejeztével hozott abbéli határozataikat az adóköteles módon és kivétel nélkül a feleknek kézbesítetik.

Az adófelszámítási bizottság határozata ellen minden egyes esetben a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézendő panaszjoga illeti meg úgy a felet mint a kincstári képviselőt.

Az 1896. évi XXVI. t.-c szerint a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézhető panaszt, a határozat kihirdetésénél jelentéző adózó a kihirdetésétől, — a kihirdetésnél jelen nem levő adózó pedig a határozat átvételétől számított 15 nap alatt az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál nyújthatja be. A panasznak halasztó hatálya nincsen.

Aradon, 1916. augusztus hó 9-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Értesítés!

Az

„Ibolya Doré“

készítmények a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba:

Ibolya Doré-crém 1 tégely	K. 1-50
Ibolya Doré-szappan 1 drb	K. 1-50
Ibolya Doré-tej 1 üveg	K. 1-50
Ibolya Doré-hőgypor 1 dob.	K. 1-50

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt lehet mosni, a „Melogen“. Ára 2-40 korona.

Szörvesztő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélküli pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.** Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Noris”.

Bizalmamért bizalmat kérek. „Dévai”. 4189

„Fekete szemű”

levelét azonnal vegye át. 4190

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a Molly kétféle finomított kitűnő puhító és fehéritő hatásáról. Egy üveg ára K 1.50 Hánzu Nestor drogeria- és illatszer-üzletében, Arad. 3711

Össz

hajnak ifjúkori színét adja vissza a Hánzu-féle hajrenovátor, — nem festék — hatása meglepő! Egy üveg 1 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 3711

ELLÁTÁS.

Iskolás gyermeket

teljes ellátásra elfogad jobb iparos család. Cím a kiadóban. 4199

Intelligens család

két kisebb diákot teljes ellátásra elvállal. Bővebbet Salacz-utca 6. szám, földszint 3. 4202

Két vagy három

gimnázista, realista vagy polgárista fiút jobb ikr. családból, teljes ellátásra vállalok. Cím Szél L. utóda Arad Szabadság-tér 12. 4178

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens

elárúsító leány azonnal alkalmazást nyer Krausz Paulin könyvkereskedésében. 4208

Intelligens

elárúsító kisasszony detall üzletünkben felvételt szeptember 1-re. Grünwald és Moskovitz. 4195

Egy tisztességes,

jóvaló fiú bolti szolgának felvételt Weinberger Ferenc ékszerész-nél. 4176

Segéd, helyi úgynöknek

rövidáru és cukorka nagykereskedésünk részére felvételt szeptember 1-re. Grünwald és Moskovitz. 4197

Üzleti szolga,

ki láda csomagóáshoz ért rövid-áru- és cukorka nagykereskedésünkben felvételt szept. 1-re. Grünwald és Moskovitz. 4198

Gyors- és gépipremit

keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 4162

Csépléshez

több évi gyakorlattal bíró, jószándú, két gépész azonnali alkalmazásra kerestetik. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegre kéretnek. 4185

Könyvelés,

levelezés, esetleg a pénzügyi teendőkben jártas, komoly férfi alkalmazást nyer azonnal. Csak jó erkő ajánlkozhatnak! Ajánlkozások „Állandó állás” jellegre kéretnek. 4184

Nyomdász-tanulónak

felvételt két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

INGATLAN.

Új magános ház

szabad kézből eladó. Varjassy Lajos-u. 186. 4001

GYOGYASZAT.

Orvosi előírásnak

megfelelő kötszerek, szülészeti cikkek és gummiárúk legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzlete Arad. 3711

Ajánlunk

a drága vatta (gyapot) helyett teljesen azonos kinézetű igen jó felszívó képességű pótszert a Cellocotin vattát, ára 250 grammos csomagokban 2 korona. Földes gyógyszer-tár, Hehs gyógyszer-tár. 12

LAKÁST KERESNEK.

Magánházat

a külvárosban, 2-3 szobás lakással, kerttel, sertés és baromfi tartásra alkalmas udvarral, keresek bérbe szeptember 15-re. Cím: Örmester, Vécsei-u. 16. 4200

November 1-re,

esetleg korábbra is a város belterületén 3 szobás modern lakást keresek. Lakás címetek a kiadóba kérek. 4700

KIADÓ LAKÁS.

3 szobás

udvari lakás fürdőszoba és mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Flórián-u. 7. 4198

Modern

2 szobás földsz. utcai lakás, november 1-re kiadó. Bővebbet Dr. Angel főjegyzőnél, Városháza. 4179

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy l. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, asonnaira kiadó. Bővebbet a hármesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Fűszer-

és élelmiszerüzlet berendezés és 2 szobabutor eladó. Bővebbet Vilmos-utca 4. 4198

Egy

jókarban lévő alig használt uri nyeregfelszerelés jutányos áron eladó. Zimmermann Ferenc, szíjgyártó és nyerges, Ujszentannán. 4188

Egy

jókarban lévő rövid zongora, megvételre kerestetik. Cím Stoll Károlyné Csernovics u. 23. 4192

12 változatú harmonium

180 koronáért, elköltözés miatt eladó. Révay-u. 8. 4001

2-3 lóerős

lokomobil megvételre kerestetik. Esetleg cséplés utáni átvételre. Cím a kiadóban. 4175

Uradaimi tejet

vennök napi 100-200 liter fogyasztásra. Katonai járványkórház, Arad. 4167

Iskola dobozok,

levelező-lapok, levelek és papíráruk nagyban és kicsiben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

KÜLÖNFÉLE.

Társat

keresek egy drótnélküli telefon a nagyközség részére és egy írógép tájalmányom megvalósításához, mely a bementett szavakat gépirásban leírja. Ems J., Bannicza (Hunyadmegye). 4191

As angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszer-tár, Hehs gyógyszer-tár. 12

Valódi hollandi

cacao-porok legfinomabb minőségben Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 3711

As Anusol

aranyér kupokat mindenben pótolják a Haemorrhoidál-kupok, azonos összetételűk folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszer-tár, Hehs gyógyszer-tár Arad. 12

15291—1916. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 42972—916. sz. rendeletével, a zsiradékoknak és olajoknak a gyógyszerészet körében való felhasználása tárgyában akként rendelkezett, hogy a gyógyszer-könyv és orvosi rendelvény alapján készített gyógyszerek, ugyanezen az engedélyezett gyógyszerkülönlegességek előállításához emberi táplálékul alkalmas szalonnát, zsirt, természetes, akár friss, akár olvasztott vaját, mesterséges vajat, vagy margarint, valamint bármiféle más állati és növényi zsirt, zsiradékot és olajat az 1.853—1916. M. E. számú rendeletben megállapított korlátokra való tekintet nélkül szabad felhasználni, feldolgozni, idegen anyaggal keverni, vagy egyébként átváltoztatni.

Green, főkapitány.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyanezen régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 994.

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikonócs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

állandó nagy raktár.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.
Telefon 262. sz.

Elektrikus

ajánlkozik nagyobb vállalathoz, ki egyen- és forgó áramhoz ért. Leveleket a feltételek megjelölésével a kiadóba kérek „Elektrikus” jellegre.